

Průlom do soukromí lékařů se konat nebude

V roce 2001 jeden z klientů Všeobecné zdravotní pojišťovny požádal o sdělení, kolik tato pojišťovna platí jednotlivých soukromým zubním lékařům v daném regionu. Pojišťovna takové informace zveřejnit odmítla a onen občan se jich začal domáhat soudní cestou. Naším soudům trvalo celých šest let, než Nejvyšší správní soud přijal usnesení, kterým ukládá Městskému soudu v Praze, aby revokoval své dřívější rozhodnutí a uložil pojišťovně ony požadované informace zveřejnit.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle něhož by Všeobecná zdravotní pojišťovna měla zveřejňovat, kolik platí za zdravotní péči jednotlivým zdravotnickým zařízením i soukromým lékařům považuji za absurdní. VZP jistě je, a pokud se ministru Julínkovi nepodaří realizovat svůj plán na její podřízení vládě, tak i zůstane, veřejnoprávní institucí, jejíž hospodaření musí podléhat veřejné kontrole. Občané pochopitelně mají právo vědět i to, jaké ceny platí pojišťovna za jednotlivé lékařské výkony. My lékaři bychom byli jen rádi, kdyby se pacienti zajímali o to, že navzdory nominálním cenám garantovaným Seznamem zdravotních výkonů, který je jako vyhláška č. 134/1998 Sb. obecně závazným právním předpisem, nám pojišťovny díky nejrůznějším regulacím a omezením platí za práci mnohem méně než by měly. Do čeho však s výjimkou finančního úřadu a institucí s obdobným statutem nikomu nic není, to jsou příjmy jednotlivých soukromých lékařů, kteří žádnými veřejnoprávními institucemi nejsou. Je znepokojující, že správní soud nerespektoval Listinu základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, a jejíž článek 7 zaručuje nedotknutelnost osob a jejich soukromí. Každý, kdo by si rád tímto způsobem „posvítit“ na příjmy lékařů, by si měl uvědomit, že pokud takového džina šmírování pustíme z láhve, tak se příště může někdo jiný zajímat třeba i o jeho soukromí. Co kdyby někdo přišel s nápadem zveřejňovat výši starobních a invalidních důchodů jednotlivých občanů? Vždyť důchody jsou rovněž vypláceny z veřejných peněz. A co třeba platy jednotlivých státních zaměstnanců? Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zkrátka považuji za špatné, za nebezpečný pokus o zásah do soukromí občanů.

Je pravda, že normální člověk asi příjmy soukromých doktorů prověřovat nebude. K čemu by mu to bylo dobré? Údaje o ekonomice lékařských praxí jsou však snadno zneužitelné v konkurenčním boji jednotlivých zdravotnických zařízení. A nesmíme opominout fakt, že mezi laickou veřejností mohou zavádějící čísla, která nevypovídají nic o intenzitě a množství práce, ani o nákladech zdravotnického zařízení, vzbuzovat závist a nevraživost vůči doktorům. Je toto snad záměr? Doufám že nikoliv. Přesto tvrdím, že než rozšiřovat bez našeho souhlasu na potkání komukoliv o nás takto nesmyslné informace, to snad ať nám lékařům stát raději uloží povinnost zveřejňovat svá daňová přiznání. Z těch by alespoň každý vyčetl, že vedle příjmů mají zdravotnická zařízení i nemalé náklady, a kdo by chtěl porozumět, ten by pochopil, že platba zdravotnickému zařízení od pojišťovny se nerovná osobnímu příjmu daného lékaře.

V dané věci ale také zajímavé to, že jak novinářům, tak i více či méně informovaným glosátorům sporného soudního verdiktu uniklo to nejpodstatnější. Správní soud posuzoval případ podle práva platného v roce 2001, tedy v době, kdy spor vznikl. Nepřesný zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím byl však v březnu loňského roku novelizován a nový § 8b jasně říká, že se nezveřejňují informace o veřejných prostředcích, které byly přiděleny v režimu zákonů o poskytování zdravotní péče. A mezi těmito zákony je přímo vyjmenován zákon o veřejném zdravotním pojištění, na základě kterého mají zdravotnická zařízení uzavřeny smlouvy s pojišťovnami a podle jehož pravidel se stanoví úhrady za péči. Rozhodnutí správního soudu tedy, jakkoliv je velmi sporné, naštěstí nepředstavuje průlom, do soukromí lékařů. Pokud by Všeobecná zdravotní pojišťovna

podlehla tlaku populisticky uvažujících politiků a zveřejnila údaje o platbách jednotlivým soukromým lékařům, porušila by v současnosti platný zákon a vystavila by se riziku žalob ze strany takto poškozených lékařů. Česká lékařská komora by pochopitelně v takovém případě každému ze svých členů poskytla veškerou právní podporu.

MUDr. Milan Kubek – prezident ČLK